

Domfældte udviklingshæmmede må på dagsordenen igen

Initiativer på vej ♦ Et seminar i juni udløste forslag til håndtering af mange gråzone- og snitfladeproblemer i forhold til rammerne og indsatsen på området. Konkrete initiativer og anbefalinger følger til efteråret. Formentlig vil nogle af dem vedrøre emner, som indgår i dette nummer af *NDU-nyt*: Risikovurderinger, samrådsfunktioner, kriminalpræventivt tilsyn, udslusning og pædagogik.

For et lille års tid siden var udviklingshæmmede og sent udviklede lovovertrædere omgærdet af stor interesse.

En landsdækkende undersøgelse fra NDU og en stor nordisk konference om udviklingen i antallet af disse domfældte og flere af de problemer, der præger området, førte til omtale i *Berlingske Tidende*, *Lige Lovligt (P1)*, *Morgenavisen Jyllands-Posten*, *Nyhedsavisen, P1 Morgen, Politiken, Radioavisen (P1), TV2* m.fl. Og havde det ikke været for udskrivningen af folketingsvalget, skulle socialministeren såmænd have været i samråd for at besvare spørgsmål fra Folketingets Socialudvalg. Opmærksomheden var der, bestemt, men den aftog ret hurtigt.

Det Centrale Handicapråd, Landsforeningen LEV, Socialpædagogernes Landsforbund og NDU, som stod bag konferencen, vidste imidlertid godt, at det ville blive svært at fastholde interessen, ligesom myndighederne nok stadig ville være lidt vanskelige at få i tale. Blot ét eksempel: I 2003 blev tre fyldige og gode problemkataloger udgivet af flere centrale instanser og organisationer, uden at der reelt er kommet meget ud af det siden. Fem år kan godt være lang tid.

Derfor valgte de fire aktører hurtigt at følge op med endnu et initiativ. Det blev

i form af et arbejdsseminar i juni i Vejle, hvor en række fagfolk over to dage drøftede problemer og udpegede løsningsmodeller, som enten synes nogenlunde at give sig selv, eller som bør undersøges nærmere. Begge dele må næsten uundgåeligt kræve, at de ansvarlige myndigheder og berørte parter ser på det sammen. I lighed med, hvad NDU og andre flere gange har opfordret til.

I disse uger afklares det, hvilke input fra seminaret der kan søges omsat til konkrete initiativer og anbefalinger. Seminaret får nogle flere ord med på vejen i dette nummer af *NDU-nyt*.

Et andet væsentligt emne handler om risikovurderinger. To artikler viser, med afsæt i de nyeste forskningsresultater inden for retspsykiatrien, hvor stort potentialet kan være, hvis man udvikler og anvender strukturerede og velfunderede metoder til at vurdere risikoen for, at domfældte udviklingshæmmede vil begå nye voldelige overgreb. Større retssikkerhed, mere veladresserede behandlingstiltag, bedre ressourceudnyttelse og lavere recidiv. Intet mindre.

Så der er brug for at få igangsat et større projekt om udvikling af metoder, der kan gøre pædagoger, tilsynsførende konsu-

lenter m.fl. i stand til at foretage mere pålidelige risikovurderinger. Tegningen hertil ligger så godt som klar, men fordrer ekstern finansiering, hvis projektet skal kunne realiseres. Jysk socialforsknings- og evalueringssamarbejde (JYFE), som består af regionerne og kommunerne i Midt- og Nordjylland, vil forsøge at fremme projektet via Servicestyrelsen.

Herudover er der ni andre artikler, hvis hovedindhold sammenfattes nedenfor.

Det kriminalpræventive tilsyn er stadig en relativ ny opgave for kommunerne. Om de første erfaringer med organisationen og udførelsen af denne bredt favnende funktion, beretter Merete Sølvhøj, tilsynsførende i Mariagerfjord Kommune. Det er en af de få kommuner, der har relativt mange domfældte udviklingshæmmede.

Allan er 21 år, har en dom for indbrud og ildspåsættelse og bor på det regionale botilbud Gården ved Randers. Dét er han ved at få hold på sin tilværelse, viser et længere portræt af ham.

Samrådet i Syddanmark, der er etableret af regionen og kommunerne, har gjort status over sine første 10 måneder i fuld funktion. Næsten 120 sager blev i

løbet af 2007 vurderet og drøftet, inden Samrådet afgav vejledende udtalelser til retsinstanserne. Og i næsten alle tilfælde faldt dommene og statsadvokaternes revurderinger sammen med Samrådets udtalelser.

NDU har et team af særlige videnskavere, hvis virke bliver præsenteret. Det blev i foråret udvidet – og flere udvidelser venter sikkert, da teamets sammensætning bør være mere komplementær.

Botilbuddene går omhyggeligt til værks, når de skal udsluse en beboer i forbindelse med ophævelse eller lempelse af en dom. Det gælder også det regionale botilbud Grønnebæk i Rødding. Herfra fortæller man om, hvad der skal til for at sikre tryghed og sammenhæng i forløbet, så beboeren kan fortsætte en tilværelse uden kriminalitet og med størst mulig selvbestemmelse.

Anerkendelse, tillid, forståelse og åbenhed er nøgleordene i den systemiske tilgang, som den bliver udfoldet på det regionale botilbud Bøge Allé 16 i Ribe. Men med domfældte blandt beboerne giver tilgangen særlige udfordringer, når den skal fungere ordentligt i hverdagen.

NDU's efteruddannelse dækker et godt stykke af vejen fagfolkernes behov for mere viden om domfældte udviklingshæmmede, viser evalueringerne. Et tredje hold går i gang til september – og på ny er samtlige pladser fyldt op med videbegærlige deltagere.

Samtaleterapi med udviklingshæmmede er nyttesløst. Sådan lød den gængse holdning for ikke ret mange år siden. Men den har psykolog Tove Svendsen, Århus, gjort op med. Hun fortæller om, hvordan terapien faktisk kan give mere livskvalitet og forebygge ny kriminalitet.

Til sidst følger en stribe korte nyheder. Heraf bør især fremhæves, at Justitsministeriets Forskningsenhed netop har opgjort, at antallet af nye foranstalt-

ningsdomme til udviklingshæmmede er over 70 i 2007 svarende til niveauet i de foregående tre år. Og så går Ankestyrelsen i efteråret i gang med at undersøge blandt andet kommunernes kriminalpræventive tilsyn med domfældte udviklingshæmmede. NDU afventer spændt resultaterne.

God fornøjelse!

NDU-nyt sendes til

AKF – Anvendt Kommunalforskning, Ankestyrelsen, arresthusene, bo- og beskæftigelsestilbuddene, Center for Ligebehandling af Handicappede, Danske Handicaporganisationer, Dansk Psykolog Forening, Danske Regioner, Dansk Socialrådgiverforening, Den sociale kvalitetsdatabase, Det Centrale Handicapråd, Det Kriminalpræventive Råd, Domstolsstyrelsen, Folketingets Ombudsmand, Folketingets Retsudvalg, Folketingets Socialudvalg, Folketingets § 71-tilsyn, Foreningen af beskikkede advokater, handicaprådene, Handi-Info, Institut for Menneskerettigheder, Justitsministeriet, kommunerne, Kommunernes Landsforening, Kriminalforsorgen, Landsforeningen af opholdssteder, Landsforeningen af Patientrådgivere og Bistandsværger i Danmark, Landsforeningen LEV, medieerne, oligofreni-klinikkerne, politikredsene, professionshøjskolerne, regionerne, retskredsene, Retslægerrådet, Retsplejerådet, Rigsadvokaten, Rådet for Socialt Udsatte, samrådene, Servicestyrelsen, Socialpædagogernes Landsforbund, socialpædagogiske opholdssteder, Socialt Udviklingscenter SUS, statsadvokaterne, statsforvaltningerne, Straffelovrådet, UFC Handicap, universiteterne (de juridiske fakulteter), Velfærdsministeriet, Videnscenter for Psykiatri og Udviklingshæmning og VISO.

Hertil kommer en lang række enkeltpersoner med særlig ekspertise og interesse for området.

